

nummer 31, maart 1991

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

Verschijnt 4x per jaar

IN DIT NUMMER

*

veel verenigingsnieuws

*

iets over Hongarije

*

een eerste artikel in een reeks

*

over deviezenproblemen

REDACTIE

Hoofredacteur:

A. Bosman, Dromedarisstraat 36
6531 NV Nijmegen, tel. 080-557120

Auteurs:

N. van de Water
J. Spijkerman

Lay-out/opmaak:

J. Mulder

Expedië:

M.L. van Houdt

Tekeningen:

L.P. Straten

AGENDA

Overzicht avondbijeenkomsten "NOVIOPOST" 1e halfjaar 1991

- * **24 maart 1991** - Internationale Postzegelbeurs in Hotel "ERICA" te Berg en Dal.
- * **5 april 1991** - Bezichtiging kavels voor de grote veiling op 6 april 1991; verder verloting en presentieverloting.
- * **6 april 1991** - Grote veiling
- * **3 mei 1991** - Algemene Ledenvergadering; tevens kleine veiling, verloting en presentieverloting.
- * **7 juni 1991** - Kleine veiling, grote verloting zonder nieten en presentieverloting.

Overzicht middagbijeenkomsten "NOVIOPOST" 1e halfjaar 1991

- * **19 maart 1991**
- * **16 april 1991**
- * **28 mei 1991**
- * **18 juni 1991**

Alle vergaderingen, met uitzondering van de Internationale Postzegeldag, welke wordt gehouden in Hotel "ERICA" te Berg en Dal, zijn in het Wijkcentrum "De Klokketoren", Burg. Slotemaker de Bruineweg 270 (hoek Muntweg) te Nijmegen. Telefoon 080 - 552649. Aanvang der vergaderingen om 14.30 uur (middag) en 20.00 uur (avond). Zaal open: respectievelijk 14.00 uren 19.00 uur.

VERENIGINGSNIEUWS

VAN DE REDACTIE

Kopij voor het volgende nummer van "Novio-posta" kunt u inleveren tot 1 juli 1991 bij een van de redactieleden. En u weet, een blad leeft pas wanneer de leden zelf een eigen bijdrage leveren!

VEILING

Eenmaal, andermaal, verkocht! De ervaringen en de resultaten van de afgelopen jaren hebben aangetoond dat de grote jaarlijkse veiling voor iedereen volop moois te bieden heeft. Om de kosten te drukken worden kavellijsten echter niet meer automatisch aan al onze leden toegestuurd. U kunt een kavellijst bestellen bij Dhr. F. Hilgers of bij Dhr. H. Pierlo, onze nieuwe veilingmeester. Liefst schriftelijk, natuurlijk, en met een filatelistische frankering! De kavels zijn te bezichtigen op vrijdag 5 april tijdens de avondbijeenkomst, en op de dag van de veiling tussen 10.30 en 12.00 uur. Aanvang van de veiling: 13.30 uur.

RONDZENDING

Zoals u wellicht gemerkt hebt, is onze administrateur zeer attent op het binnenkomen van de af te dragen vergoedingen voor de uit de rondzendingen gekochte zegels. Daarom is met hem afgesproken elke periode van drie maanden na te gaan welke leden nog niet aan hun verplichtingen hebben voldaan, om deze vervolgens een aanmaning te sturen. Naar onze mening is dit in ieders belang, enerzijds om uzelf te beschermen tegen het te hoog oplopen van het te verrekenen bedrag, en anderzijds voor de vereniging die dat geld nodig

VERENIGINGSNIEUWS

heeft **om** de inzenders van de boekjes weer te kunnen betalen.

Voor de extra kosten die met die aanmaningen zijn gemoeid, hebben wij gemeend een bedrag van **f 1,50** per aanmaning in rekening te moeten brengen. Wij hopen dat u begrijpt dat wij als vereniging niet voor die extra te maken kosten kunnen opdraaien. Aan de andere kant hopen wij dat het aantal aanmaningen tot een minimum beperkt blijft. Dan zijn we allemaal tevreden. Misschien een goed voornemen voor **1991** om met het verleden af te rekenen en met een schone lei te beginnen. Onze administrateur zal er u zeer dankbaar voor zijn.

RONDZENDING

Filatelistenvereeniging "Apeldoorn" geeft in haar decembernummer een aantal richtlijnen over het prijzen van zegels in rondzendboekjes, welke wij u niet willen onthouden.

Dit is overigens geen voorwaarde voor inzending. Ieder prijst naar eigen goeddunken. Maar ... wie te hoog prijst, prijst zichzelf uit de markt. Uitgaan van het principe dat eenieder mag vragen wat hij wil, en mag kopen wat hij wenst, heeft weinig praktische waarde en kan dus geen goed advies zijn. De hieronder vermelde adviesprijs berust op de verkooppraktijk van de afgelopen vijf jaar.

A. Met betrekking tot de Nederlandse catalogi (NVPH, Zonnebloem)

Zegels die volgens de catalogus een verkoopwaarde hebben van f 0,25 a f 0,75 zijn in de groothandel 2 à 5 cent per stuk waard. **Wie een dubbeltje vraagt voor dergelijke zegels is reeds te duur.** Voor de betere zegels van Nederland wordt redelijk tot goed verkocht

VERENIGINGSNIEUWS

bij een vraagprijs 40% à 50%; hierboven gaat de verkoop al moeizaam.

B. Met betrekking tot de Duitse catalogi (Michel, Philex)

Deze zijn gelijkwaardig aan de Nederlandse en hiervoor gelden dezelfde normen als de hierboven omschreven.

C. Met betrekking tot de Franse catalogi (bijv. Yvert)

Eén Franse franc is ongeveer 32 cent waard. 15 cent per Franse franc vragen geldt dan alleen nog voor zegels van veel gevraagde verzamelgebieden van Europa en wellicht Australië, Canada en Nieuw-Zeeland. De vraagprijs voor de zegels van de overige Europese landen en zeker voor die van de rest van de wereld is met een vraagprijs van 5 tot 10 cent per Franse franc doorgaans al als hoog te kwalificeren.

D. Met betrekking tot alle catalogi

De catalogi vertellen weinig of niets over de echte geldwaarde van een zegel; wel geven zij een waardeverhouding tussen de zegels aan,

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

VERENIGINGSNIEUWS

zeer nuttig en interessant voor het ruilen van zegels.

Tot slot

1. Is de frisheid en/of de afstempeling van de zegel minder fraai, vraag dan ook minder voor zo'n zegel.
2. Zeer zeldzame zegels alsmede series zijn in het voorgaande buiten beschouwing gelaten; iedereen weet dat hiervoor hogere prijzen worden gevraagd.

J.D. Jansen

RONDZENDING

In de loop van januari hebt u waarschijnlijk een afrekening gehad voor de door u ingezonden boekjes. Zo'n afrekening houdt in dat de desbetreffende boekjes uit de circulatie zijn genomen. Voor zover dit nog niet is gebeurd, kunt u deze boekjes afhalen bij Dhr. J. Rijsdijk, Postweg 37 te Nijmegen. Vooraf graag een telefoontje: 080 - 221596.

CONTRIBUTIE

Namens de penningmeester doen wij een vriendelijk verzoek aan iedereen die nog geen gebruik heeft gemaakt van de acceptgirokaart om de contributie te betalen. Het is zo simpel! U zet er een handtekening op, levert 'm in of stuurt 'm op, en de bank of de giro doet de rest.

NU DOEN!

NOVIOPOSTJE

Wie wil mij verkopen of met mij ruilen zegels van de D.D.R., zowel postfris als gestempeld. Reacties graag aan Dhr. Scholten, tel.221315.

POSTZEGELVEILING " PASSON "

Deze openbareveiling wordt uitsluitend op " ZATERDAG " gehouden

Kijkgelegenheid : 9.00 T/M 12.15 ;

Aanvang der veiling : 12.30

POSTZEGELVEILING " ZEIST "

Deze openbareveiling wordt uitsluitend op " MAANDAG " gehouden

Kijkgelegenheid : 12.00 T/M 18.15 ;

Aanvang der veiling : 18.30

POSTZEGELVEILING " WILLEMIJN "

Dit is een " SCHRIFTELIJKE " veiling

Deze veiling wordt ca elk 6 weken gehouden waarin :
vnl. losse zegels / kpl. series worden geveild

KIJKGELEGENHEID : Voor alle veilingen op ons zaakadres mogelijk.
: Voor tijden, zie veilingkatalogus.

OVERTUIG U ZELF : VRAAG GRATIS onze VEILINGKATALOGI
VEILINGEN : CA ELKE 3 WEKEN
MATERIAAL : Voor de beginnende en de gevorderde filatelist
INZENDEN : Dagelijks mogelijk / vlottende afrekening
: Nalatenschappen etc., ophalen mogelijk,
volgens afspraak

Tel.nr. 085 - 210013 ; Postbus 30295 6803 AG Arnhem ;
Keizershof 17

POSTZEGELHANDEL " DE MAASKANT "

NEDERLAND : zeer aantrekkelijk geprijsd o/xxx/xx
: vrijwel kpl. opgenomen, met Luchtpost,
Postzegelboekjes, F.D.C. Etc.
BUND / BERLIJN : vrijwel kpl. leverbaar

: ALLE KATALOGI, SUPPLEMENTEN, ALBUMS E.D.
kunnen wij U snel leveren met 10 % korting

Op Uw VERZOEK zenden wij U graag een gratis PRIJSLIJST

Tel.nr. 085 - 210013 ; Postbus 30285 6803 AG Arnhem ;
Keizershof 17

JAARVERGADERING

De agenda van de jaarvergadering van Filatelistenvereniging "NOVIOPOST" op vrijdag 3 mei 1991 ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Notulen vergadering 4 mei 1990
3. Herdenking overleden leden
4. Jaarverslagen:
 - a. bestuur
 - b. secretaris
 - c. ledensecretaris
 - d. commissarisvoorlichting
 - e. commissaris postzegelbeurs
 - f. redactie NOVIOPOSTA
 - g. commissaris veiling en verloting
 - h. hoofd rondzendingen
 - i. hoofd nieuwtjesdienst
 - j. hoofd FDC-dienst
 - k. penningmeester en verslag kascommissie
5. Benoeming kascommissie
6. Bestuursverkiezing

Aftredende bestuursleden zijn Mevr. Th.G. van Hoogstraten-van Rijswijk en Dhr. M.L. van Houdt. Beiden stellen zich herkiesbaar. Indien vóór de vergadering een kandidaat-voorzitter is gevonden, zal tijdens de vergadering ook deze in stemming worden gebracht. Eventuele kandidaten kunnen zich tot voor de vergadering melden bij de secretaris, mits deze aanmelding is voorzien van de handtekening van ten minste tien leden en de bereidverklaring der kandida(a)t(e).
7. Mededelingen en wat verder ter tafel komt
8. Rondvraag
9. Sluiting van de vergadering

J. Rijsdijk

VERENIGINGSNIEUWS

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

Datum: 4 mei 1990.

Plaats: De Klokketoren, Nijmegen.

Aanwezig: Het voltallige bestuur en 60 leden.

1. De voorzitter opent de vergadering door een ieder hartelijk welkom te heten.

2. De notulen van de algemene ledenvergadering van 12 mei 1989 worden zonder op- of aanmerkingen, onder dankzegging aan de secretaris goedgekeurd.

3. Voor onze, sinds de vorige vergadering, overleden leden wordt ter herdenking een ogenblik stilte in acht genomen. Het betreft de heren J.E. Claus en H. van Stiphout.

4. Vervolgens worden de jaarverslagen behandeld.

In het bestuur hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Van de georganiseerde activiteiten werd een kort overzicht gegeven. Opgemerkt dient te worden dat bij de november-bijeenkomst de lezing door de heer Lorentz nog moet worden vermeld.

De voorzitter bedankt een aantal mensen voor hun inzet voor de vereniging. Met name de heer Moolenaar, de redactie-commissie van Novioposta en onze oud-voorzitter en hoofdredacteur van Novioposta de heer Bosman. Ook de mensen van de rondzendingen worden bedankt voor hun inzet.

De rubriek "Leden" wordt akkoord bevonden, alleen wordt door de heer Rutten opgemerkt dat het woord "helaas" niet erg gelukkig gekozen is in de zin "dat zich helaas 17 nieuwe leden hebben aangemeld". In de totale context is het wel duidelijk, doch beter ware geweest het woord "slechts" te gebruiken.

De rubriek "Voorlichting" is akkoord.

Inzake de Postzegeldagen wordt medegedeeld dat de heer Bosman nog met de afdeling Kleef contact onderhoudt, doch het is een kwestie van lange adem. De Duitsers hadden er 10 jaar niets aan gedaan en hebben ook heel andere ideeën.

De rubriek "Rondzendingen" wordt goedgekeurd. Er volgt een stevig applaus voor de medewerkers van de rondzenddienst.

De rubriek "Novioposta" wordt eveneens goedgekeurd. De heer Rutten vraagt naar data waarop kopij binnen moet zijn, o.a. voor Noviopostjes.

De rubrieken "Veilingen en verlotingen", "Nieuwtjesdienst" en "Nederlandse FDC-dienst" worden eveneens goedgekeurd.

Het verslag van de kascommissie wordt goedgekeurd, evenals het verslag van de penningmeester.

De heer Bosman geeft nog een toelichting inzake rondzendingen in verband met het overlijden van de heer Moonemans. Het verslag hiervan over twee jaren zal per 31 augustus 1990 volgen.

Hierna volgt een pauze.

5. Er wordt een nieuwe kascommissie benoemd. De heer H.N. Coenen, die er al als tweede man inzat, wordt voorzitter, en de heer H.J. Sieba wordt gekozen. De heer S.F. Claus wordt als reserve gekozen.

6. Dan volgt een bestuursverkiezing. Aftredend zijn de heren Hilgers en Rijdsdijk, die worden herbenoemd. Mevrouw Dassel-Nienhuis heeft te kennen gegeven niet meer voor herbenoeming in aanmerking te willen komen. Voor haar is geen nieuwe kandidaat. Mevrouw Dassel ontvangt behalve een dankwoord voor

VERENIGINGSNIEUWS

haar jarenlange inzet een bloemetje en een enveloppe met inhoud.

De heer Bosman wordt op voorstel van het bestuur bij acclamatie benoemd tot Erevoorzitter en ontvangt een boekwerk. De heer Bosman spreekt een dankwoord uit en grijpt de gelegenheid aan nog wat mededelingen te doen inzake publicitair werk. Een artikel van de heren Van de Water en Spijkerman over de Limburgzegel zal in het Maandblad worden gepubliceerd.

7. Er worden wat mededelingen gedaan. De eventuele busreis naar Groningen, zoals vorig jaar naar Den Haag is georganiseerd, heeft weinig respons. Er hebben zich slechts 21 personen aangemeld. Voorts wordt medegedeeld dat er wat moeite is met de voorschotten die de Nieuwtjesdienst nodig heeft. Het bestuur zal dit echter ongetwijfeld oplossen.

8. Bij de rondvraag wordt geïnformeerd naar het jaarprogramma. Er wordt uitleg gegeven over de opzet van het huidige programma. Tevens wordt er naar suggesties gevraagd.

De heer Bosman zou gaarne wat kaders hebben om te kunnen gebruiken bij lezingen op de bijeenkomsten.

9. Als ingelast punt komt het royement van de heer Top aan de orde. Deze heeft niet voldaan aan een aantal financiële verplichtingen, en het bestuur vraagt de vergadering toestemming hem officieel statutair te royeren. Deze toestemming wordt verleend.

10. De voorzitter sluit met dank aan de aanwezigen de vergadering.

notulist: J.G.M. Rademaker

Bloemenmagazijn en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275

telefoon 55 02 75 • nijmegen

Stichting Filatelie Rijk van Nijmegen

in samenwerking met

Nederlandse Vereniging van Postzegelverzamelaars

afd. Nijmegen

INTERNATIONALE POSTZEGELBEURS

Toegang gratis

Zondag 24 maart 1991

**in Hotel ERICA te BERG EN DAL
van 10.00-17.00 uur**

Hiermede wordt U uitgenodigd tot een bezoek aan de Internationale postzegelbeurs. Hotel ERICA te Berg en Dal zal op bovengenoemde datum het centrum zijn van een groot filatelistisch gebeuren.

U vindt in de zalen van genoemd hotel een keur van zegels, postwaardestukken, catalogi en alles wat een filatelist interesseert.

Op beperkte schaal zal ook ruimte beschikbaar zijn om te ruilen.

Voor inlichtingen en tafelreservering:

P. G. M. Gerrits, Bolerostraat 42, 6544 KR Nijmegen, telefoon 080-776745.

A.J. Lamers, Zellersacker 20-08, 6546 HW Nijmegen, telefoon 080-785092

Deze beurs is speciaal bedoeld voor postzegels. Muntenruil of -handel e.d. is niet toegestaan.

U wordt er tevens op attent gemaakt op de uitstekende keuken van Hotel ERICA. Tot ziens in Berg en Dal.

Deviezenproblemen rondom de

Tweede Wereldoorlog deel 1

Algemeen

Het leek mij nuttig om vóór de beschrijving van de deviezenproblemen eerst duidelijk te maken wat onder deviezen verstaan moet worden, zulks om misverstanden te voorkomen.

Van Dale's Groot Woordenboek geeft als omschrijving van deviezen: "alle geldswaarden die als betaalmiddel voor buitenlandse schulden (resp. aankopen) kunnen dienen". En geldswaarde betekent weer "alles wat (ver)koopbaar is en wat waarde heeft".

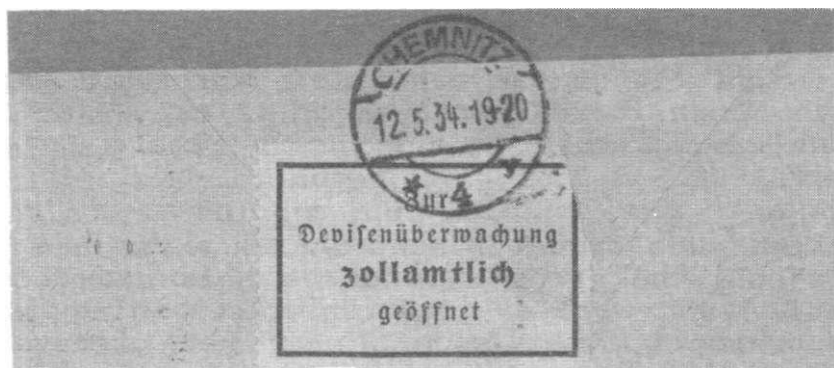
In het geldverkeer met het buitenland vallen onder het begrip deviezen bijv. bankbiljetten, effecten en wissels, maar ook gebruikte en ongebruikte postzegels en niet te vergeten poststukken.

Voorgeschiedenis

In de tweede helft van de jaren twintig was er een duidelijke stijging van de koersen van effecten, waaraan in november 1929 echter een plotseling einde kwam. Er waren daarvóór echter al duidelijke waarschuwingen geweest voor een mogelijke omslag van de conjunctuur, maar hiermee werd geen rekening gehouden. De klap kwam zeer hard aan en het aantal faillissementen maar ook zelfdodingen was enorm. Voor Duitsland kwamen hier nog andere problemen bij. Dit land moest na de Eerste Wereldoorlog zeer grote bedragen aan zijn overwinnaars betalen, en het kwam na de beurscrisis en de gevolgen hiervan in grote financiële moeilijkheden.

Bij de Duitse burgers ontstond een grote angst voor een nieuwe inflatie, dus net zo'n geldontwaarding als enkele jaren ervoor toen een miljard mark nog geen cent waard was. Er werd toen al heel gauw geprobeerd Duitse marken naar het buitenland te sturen en daar om te wisselen in andere valuta's. De Duitse regering had dit echter al spoedig verboden en de autoriteiten begonnen toen post naar het buitenland te controleren, in het bijzonder aangetekende brieven.

Deze angst voor inflatie begon vrijwel direct na de beurscrisis van november 1929 om zich heen te grijpen. Volgens een Duitse verzamelaar zou reeds begin 1930 met de controle op deviezensmokkel zijn begonnen en hij zou ook verschillende brieven uit deze periode bezitten, die gecontroleerd waren. Ik heb dit echter niet kunnen verifiëren; door het plotse-linge overlijden van de Duitse verzamelaar heb ik helaas geen nadere gegevens meer gekregen.

1. Achterzijde van een brief uit Chemnitz en bestemd voor Den Haag, afgestempeld op 12 mei 1934. Na controle werd de brief met een neutrale bruine strook gesloten, en daaronder werd een 'zegel' van de deviezencontrole geplakt.

De oudste gecontroleerde brieven die ik ken, zijn van begin 1933. Er is wel een duidelijke aanwijzing dat de controle dateert van vóór 1933, hetgeen blijkt uit het volgende. In de zomer van 1931 ging een van de grote Duitse banken failliet. De Duitse regering besloot toen onder meer dat Duitse ingezetenen alleen met een visum naar het buitenland mochten reizen om te voorkomen dat men in het buitenland en buiten de banken om Duitse marken in vreemde valuta's ging omwisselen. Zo'n visum kostte toen 1000 mark: volgens de toen geldende koers was dit in Nederlands geld f 600. Naar de huidige waarde van het geld zou dit minstens tien maal zo veel bedragen, oftewel f 6000!

2. Achterzijde van een brief, verstuurd vanuit Wenen naar Kopenhagen op 12 mei 1938. De deviezencontrole vond eveneens plaats op 12 mei 1938.

Ikzelf was op dat moment in Saksen en aan de Tsjechische grens was het de hele dag doodstil. Het grote goederenverkeer ging nog voornamelijk per spoor, maar het grensverkeer, dus tussen plaatsen dichtbij de grens waarbij weer wel van vrachtauto's gebruik werd gemaakt, was nu ook onmogelijk geworden. Het reizen naar het buitenland kwam later wel weer op gang maar de angst voor een herhaling van de inflatie uit het begin van de jaren twintig bleef.

Deviezencontrole

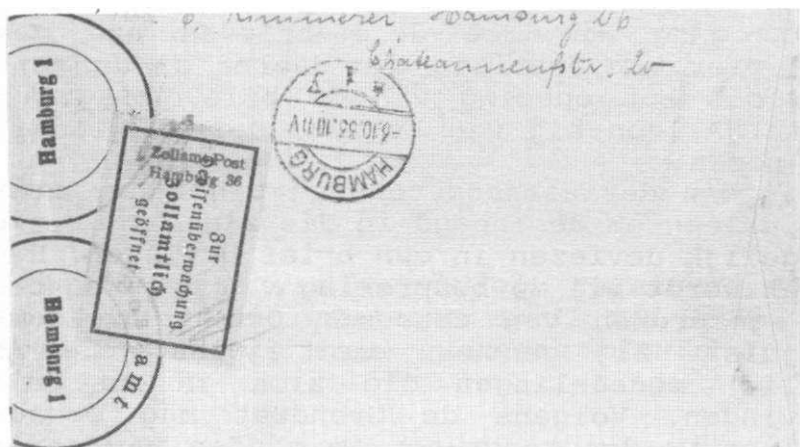
De Nederlandse Grondwet kent het briefgeheim, dat wil zeggen dat in principe niemand anders dan de geadresseerde een brief mag openen. Deze bepaling kent men in vrijwel alle landen van West-Europa, dus in landen met een democratische regering. Een Officier van Justitie mag echter tot opening van brieven overgaan indien hij gegronde redenen heeft om aan te nemen dat er sprake is van een of andere fraude.

Na de Tweede Wereldoorlog was er ook in ons land een strenge controle op deviezensmokkel. (Ik kom hier nog nader op terug.) Wanneer een ambtenaar van de PTT brieven in handen kreeg waarvan hij, na belichting met een speciale lamp, vermoedde dat er bijv. bankpapier in zat, ging hij met deze brieven naar een Officier van Justitie die daarna al dan niet besloot tot opening van de brieven over te **gaan**. Alleen hij was bevoegd deze beslissing te nemen.

Bij zo'n deviezencontrole gaat het dus enkel en alleen om de inhoud in die zin dat er zich mogelijk deviezen in een brief bevinden. Heel vaak wordt bij de bespreking van deze controle gesproken van censuur. **Dit is volkomen onjuist.** Bij censuur wordt juist gelet op (alle) **mededelingen** die zich in de brief bevinden. Volgens de Grondwet mag censuur alleen worden toegepast in tijden van oorlog of onder oorlogsomstandigheden. In het voormalige Nederlands-Indië werd in de periode van mei 1940 tot aan de capitulatie begin 1942 alle post van en naar het buitenland zowel gecensureerd als op deviezen gecontroleerd, zoals blijkt uit stempels en stroken op de enveloppen. Wanneer dan officiële stempels met het woord **deviezencensuur** worden gebruikt, betreft het toch wel een grove taalkundige onjuistheid.

De Duitse deviezencontrole

Het is mij niet bekend op welke manier in de allereerste jaren de brieven bij de controle werden geopend en gesloten, maar uit gecontroleerde brieven uit 1933 en 1934 blijkt dat de opening niet steeds op dezelfde manier plaatsvond; hiervan zijn enkele voorbeelden opgenomen. Toen de Duitse deviezencontrole vrijwel normaal verliep, werden de brieven aan de achterzijde geopend door een snee in de breedte van de enveloppe. Indien er bij de controle van de inhoud geen deviezen werden aangetroffen, werd er over de gehele breedte een strook van 'zegels' geplakt. Wanneer de brieven weer werden doorgegeven aan de PTT voor doorzending, stempelde de PTT deze

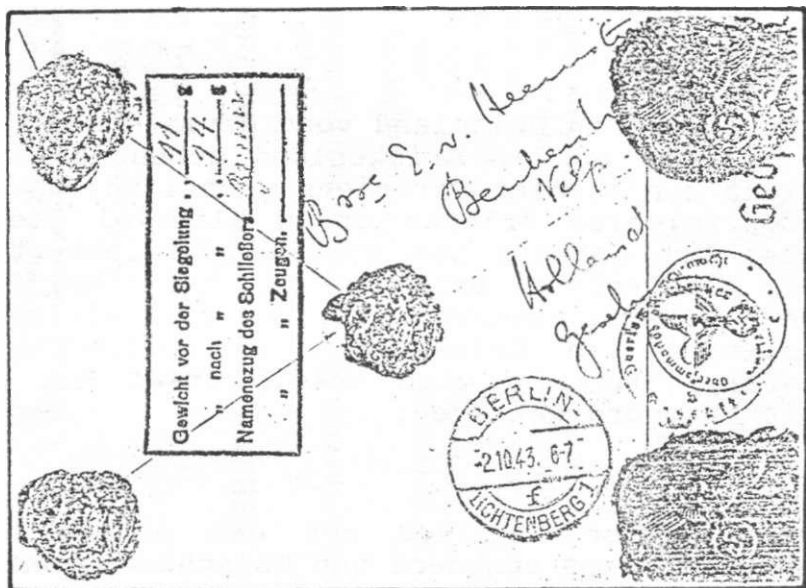
3. Achterzijde van een brief, verstuurd vanuit Hamburg naar Rotterdam op 3 oktober 1933. De brief werd na opening gesloten met twee 'zegels' van het postkantoor te Hamburg. Daarna werd een 'zegel' van de deviezencontrole op de enveloppe geplakt. Op dit zegel staat een paars stempel met de tekst:

Zollamt Post
Hamburg 36

De brief werd op 6 oktober 1933 doorgestuurd.

strook af, hetzij met een handstempel, hetzij met een machinestempel. Vaak vindt men ook treinstempels op deze zegels.

Deze controle liep gewoon door tot in het najaar van 1939. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog had echter een aantal veranderingen in de wijze van controleren tot gevolg; deze veranderingen zal ik verderop bespreken. De bij dit artikel afgebeelde brieven laten in het bijzonder afwijkende sluitingen van brieven zien.

4. Achterzijde van een R-brief met aangegeven waarde, verstuurd uit Nederland naar Berlijn. In verband met de opening van de enveloppe zijn twee van de vijf oorspronkelijke lakzegels verwijderd en later door twee nieuwe lakzegels vervangen met een stempel waarin een Duitse adelaar staat. In het rechthoekige stempel staat aangegeven hoeveel gram de brief vóór en na de verzegeling door de ambtenaren van de deviezencontrole woog.

Oostenrijk

Op 11 maart 1938 werd Oostenrijk een deel van het Grootduitse Rijk; vrijwel direct werd ook in de Ostmark, zoals Oostenrijk toen werd genoemd, met de deviezencontrole begonnen. Uit de beginperiode zijn diverse afwijkende sluitingen bekend, doch al spoedig werden dezelfde zegels als in Duitsland gebruikt. Het enige verschil is dat de letters wat dichter op elkaar staan, waardoor de lengte van de woorden wat kleiner is.

Griekenland

Niet alleen in Duitsland vond deviezencontrole plaats, ook in Griekenland gebeurde dit. Helaas kan ik hierover niets vertellen. Op de gecontroleerde brieven staan allerlei stemfels; het gebruik van cyrillische lettertekens geeft echter problemen bij het ontcijferen. Diverse malen heb ik verschillende instanties in Griekenland om inlichtingen gevraagd maar op geen enkele brief heb ik ooit antwoord gekregen.

Oorlogsdreiging

Nadat Hitler in 1938 met een oorlog had gedreigd, werd een deel van Tsjecho-Slowakije aan Duitsland 'afgestaan'. Hierdoor kregen de Tsjechen grote moeilijkheden en werd de deviezencontrole ingevoerd. Maar ook in enkele andere landen, zoals Polen, werd met deze controle begonnen.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in september 1939 leidde dit tevens tot een sterke uitbreiding van deviezencontrole. In het volgende deel zal ik de problemen rondom deze controle nader bespreken.

Drs. W.J. van Doorn

H. ARENDZEN

KELFKENSBOSS 32-33

6511 TB NIJMEGEN TEL.: 080-601502 FAX.: 080-602861

- INKOOP
- VERKOOP
- TAXATIE
- BEMIDDELING

Postzegel en Munthandel

Wij leveren alle soorten DAVO albums uit voorraad.

- DAVO
- HARTBERGER
- IMPORTA
- KABE
- LINDNER
- LECHTUM
- -ROMUND
- SCHAUBER
- SAFE
- ENZ

Niet in voorraad zijnde albums leveren wij binnen 24 uur.

Diverse catalogi uit voorraad leverbaar.

- BOREK
- YVERT et TELLIER
- STANLEY GIBBONS MOTIEF
- ZUMSTEIN
- ZONNEBLOEM
- PHILEX
- MICHEL
- NUMEX
- ENZ.

Wij hebben een grote voorraad Filatelisch en Numatisch artikelen en restant aanbiedingen.
Nieuwtjes abonnementen gehele wereld.

INKOOP VAN ALLE VOORKOMENDE GOUDEN EN ZILVEREN VOORWERPEN

- Munten
- Bestek
- Penningen
- Tandengoud
- Sieraden
- Gebruiksvoorwerpen

OPENINGSTIJDEN

M	11.00 t/m	18.00 uur
D	9.30 "	18.00 uur
W	9.30 "	18.00 uur
D	9.30 "	21.00 uur
V	9.30 "	18.00 uur
Z	9.30 "	17.00 uur

RUIME PARKEERGELEGENHEID

KOSTELOZE TAXATIE. Bij verkoop geldige legittimatie verplicht!

Teruggekeerd

Misschien geen onderwerp voor een filatelisch verhaal, zult u denken, maar toch is het zo. Waar we het over hebben, zijn Hongaarse zegels, stempels en opdrukken met de woorden **Visszatér(t)** en **Hazatérés**. Beide woorden betekenen ongeveer hetzelfde. Maar om de achtergrond van dat woord op de zegels te begrijpen, moeten we eerst een beetje de geschiedenis induiken en gaan we terug naar het einde van de Eerste Wereldoorlog in 1918. Duitsland en de Donau-monarchie Oostenrijk/-Hongarije hadden de oorlog verloren. Het gevolg was dat hele gebieden in andere handen kwamen. En speciaal over Hongarije wil ik het **met** u hebben. In het noorden moest Hongarije Slowakije en Rutenië afstaan aan de nieuw gevormde staat Tsjecho-Slowakije. Aan de nieuwe staat Joegoslavië moesten Slowenië, Slavonië en Kroatië, alsmede delen van de Banaat worden afgestaan en tenslotte moest aan Roemenië geheel Transsylvanië, oftewel Zevenbergen, worden afgestaan.

Op 30 september 1938 werd het "verdrag" ondertekend over het afstaan door Tsjecho-Slowakije van de vier Sudeten-gebieden aan Duitsland. Dit luidde eigenlijk het begin in van de Tweede Wereldoorlog. Vooral de ouderen onder ons zullen zich dat wellicht nog herinneren. Dat Hongarije zich weer meester maakte

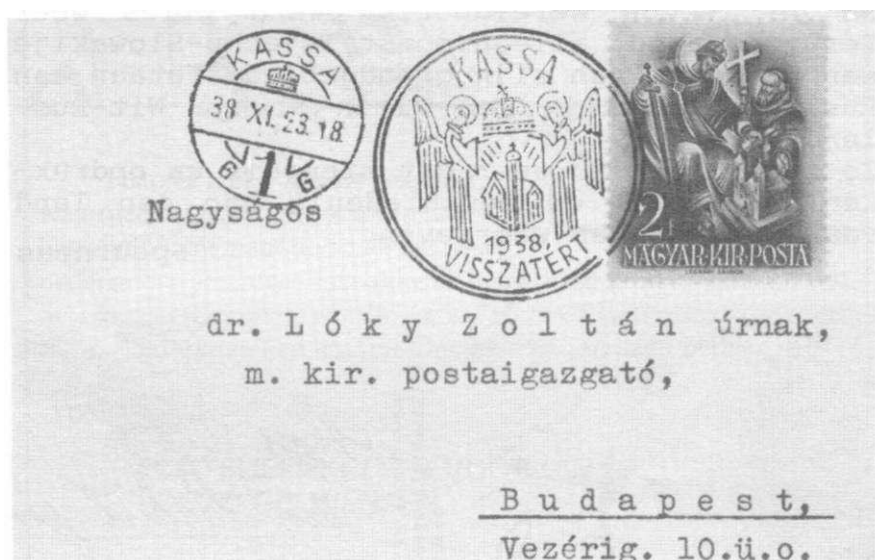
Afb.1

Afb.2

van Rutenië, zal minder bekend zijn. Ter gelegenheid hiervan werden twee zegels van de lopende uitgifte voorzien van de opdruk **Hazatérés 1938**, hetgeen betekent: "Naar huis teruggekeerd - 1938". (Zie afbeelding 1 en 2.)

Buiten deze twee opdrukken werden op de kantoren van de Post in Rutenië nog speciale stempels gebruikt. (Zie afbeelding 3 en 4: stempels van de plaatsen Kassa en Léva, voorzien van het woord **Visszatért**, hetgeen "terug" betekent.

Afb.3

Op 5 september 1940 werd een zegel uitgegeven met de tekst **Kelet Visszatér**, d.w.z. "terugkeer naar het oosten". Hiermee werd bedoeld: Zevenburgen. (Zie afbeelding 5.)

Tenslotte werd op 21 april 1941 een opdruk gemaakt op twee zegels, die waren uitgegeven in 1939. Die opdruk luidt **Dél Visszatér**. Het woord **Dél** is een afkorting van **Délvidék**, wat "de zuidelijke landen" betekent. Hoofdzake-

lijk werd hiermee de Banaat bedoeld. (Zie afbeelding 6 een 7.)

Afb.6

Afb.5

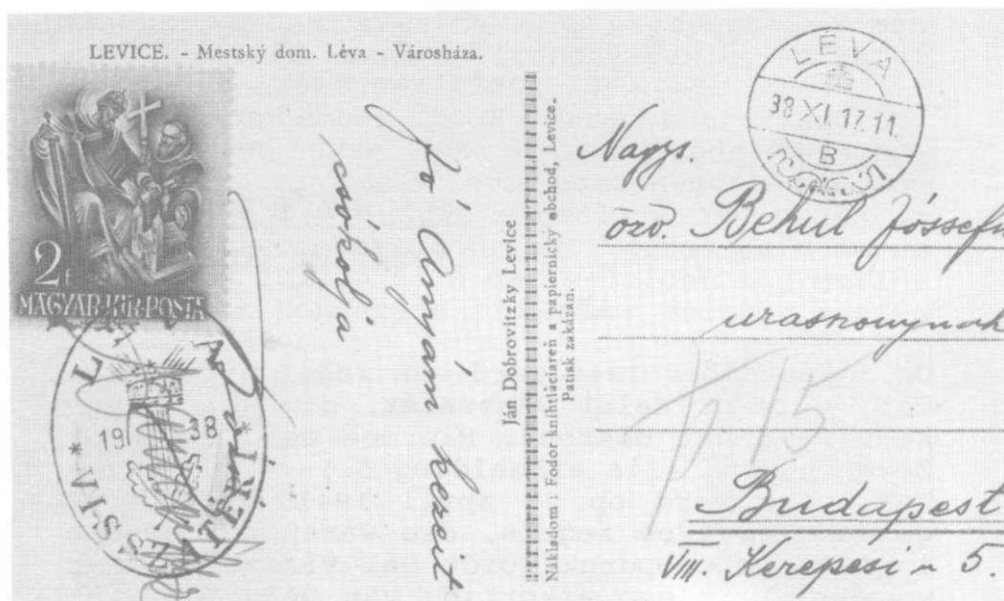

Afb.7

Na de Tweede Wereldoorlog werd alles weer teruggedraaid, alleen moest Tsjecho-Slowakije een gedeelte van zijn grondgebied afstaan aan Rusland, namelijk een klein stukje Wit-Rusland.

Zo ziet u ook nu weer dat stempels en opdrukken op zegels de geschiedenis van een land vaak mooi kunnen weergeven.

Speurneus

Afb.4

HEEFT IE AL Z'N TANDEN NOG?

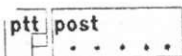

Filatelie is één van die vele zaken waarmee het postkantoor u van dienst kan zijn. Vraag maar hoe u de nieuwste nederlandse postzegels gemakkelijk in uw bezit kunt krijgen. Of wat het emissieprogramma van dit jaar is. En of PTT Post u ook bijzondere stempelafdrukken kan leveren. Gemakkelijk, zo dicht in de buurt!

FILATELIE

- FILATELIELOKETTEN VOOR UW SPECIFIEKE POSTZEGELWENSEN
- JAARCOLLECTIE
- POSTZEGELMAPJES

Kleine zaken. Grote zaken.
Je doet ze op het postkantoor.

PHILATELISTENVERENIGING NOVIOPOST

Bestuur

Voorzitter.

Functie vacant.

Secretaris:

J. M. Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 080-221596

Penningmeester:

M.L. van Houdt, Veemarkt 271
6511 ZJ Nijmegen, tel. 080-220588
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

P.G.M. Gerrits, Bolerostraat 42
6544 RK Nijmegen, tel. 080-776745

Mr. F.M. Hilgers, Prof. Huybersstr. 23
6524 NP Nijmegen, tel. 080-231150

Mevr. Th.G. v. Hoogstralen-v. Rijswijk
Zebrastraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 337
6865 UV Doorwerth, tel. 085-340331

Nieuwtdienst

Buitenland:

Mr. F.M. Hilgers, Prof. Huybersstr. 23
6524 NP Nijmegen, tel. 080-231150
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtdienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Nederlandse FDC-dienst:

G.W. Schoenmaker, Tuinstraat 24
6551 ZK Weurt, tel. 08897-71006
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Commissie Postzegelbeurs Berg en Dal van de Stichting "Filatelie Rijk van Nijmegen", namens "NOVIOPOST":

P.G.M. Gerrits, Bolerostraat 42
6544 RK Nijmegen, tel. 080-776745

Commissie Voorlichting

P.G.M. Gerrits, Bolerostraat 42
6544 RK Nijmegen, tel. 080-776745

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 337
6865 DV Doorwerth, tel. 085-340331

Rondzenddienst

Administratie:

A. Thijssen, Postbus 77
6580 AB Malden, tel. 080-581054
Postbankrekening 2744133 t.n.v. Hoofd
Rondzendingen "NOVIOPOST"

Aanleveradres hoekjes:

J.M. Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 080-221596

Distributie:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, tel. 08860-73868

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen, tel. 080-232465

Subhoofd Goffert:

E.J. Hubertus, Luipaardstraat 8
6531 PS Nijmegen, tel. 080-553735

Subhoofd West:

J.H.A.A. Reerink, Hillekeusacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

Subhoofd Zuid:

L. v.d. Sloot, Winkelsteegseweg 16
6534 XH Nijmegen, tel. 080-551815

Subhoofd Maaskant-Oost:

J.H. Geneste, Berkenstraat 23
6598 AZ Heyen, tel. 08851-12203

Subhoofd Maaskant-West:

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, tel. 08860-73868

Gerichte Rondzendingen:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrastraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

Uitleenadressen Yvert-catalogus:

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis,
Pandastraat 28
6531 VD Nijmegen, tel. 080-552698

J.A.W. de Graaf, Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen, tel. 080-440110